

Brüssel, 24.2.2021
SWD(2021) 26 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus
kliimamuutustega kohanemise strateegia**

{COM(2021) 82 final} - {SEC(2021) 89 final} - {SWD(2021) 25 final}

Kliimamuutuste mõju on tunda siin ja praegu. Neil on juba praegu ulatuslik mõju inimestele, planeedile ja heaolule. Pikaajalised temperatuurirekordid on viimastel aastatel korduvalt purunenud. Viimased viis aastat on olnud mõõtmiste ajaloos kõige soojemad ning tõid kaasa kuumalained, põuad ning metsa- ja maastikupõlengud kogu Euroopas. Üksteisele järgnenud rekordilised kuumalained tegid 2019. aasta juulist kõige soojema ja 2020. aasta juulist napilt teise kõige soojema kuu mõõtmiste ajaloos.

Hiljutiste prognooside kohaselt on praeguse kliimapoliitika jätkumise korral oodata globaalset soojenemist kuni 4 °C ja umbes 3 °C, kui kõik riigid täidavad Pariisi kokkuleppe kohaselt 2020. aasta lõpuks esitatud riiklikult kindlaksmääratud panused. Üleilmne kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise tempo ei ole kokkuleppes seatud temperatuurieesmärkide saavutamiseks piisav. Isegi kogu kasvuhoonegaaside heite peatamine ei hoiaks ära juba avalduvat kliimamõju, mis tõenäoliselt jätkub aastakümneid. Kliimamuutuste mõju kiirenemine on üks põhjustest, miks on vaja uut ELi kohanemisstrateegiat.

Euroopa Komisjon andis teada, et uus kohanemisstrateegia on Euroopa roheline kokkuleppe raames üks peamisi prioriteete ning tunnistas, et kohanemine on pikaajalises üleilmses kliimamuutustele reageerimises määrava tähtsusega. See on selge üleskutse tegutseda, kuna Euroopa ei ole kliimamuutuste mõju üha intensiivsemaks ja sagedasemaks avaldumiseks valmis. Kliimamuutustega kohanemisele on antud kindel koht ka Euroopa kliimaseaduse ettepanekus, et luua raamistik kliimanetraalsuse saavutamiseks ELis 2050. aastaks, ning energialiidu ja kliimameetmete juhtimises. Kuigi ELi 2013. aasta kohanemisstrateegia hiljutine hindamine näitas, et kõigis valdkondades on toimunud pidev edasimineku, tehti kindlaks uued ja arenevad probleemiallikad, mis kujutavad endast märkimisväärset ohtu meie eluviisile ning avaldavad tõsist mõju inimeste tervisele, heaolule, elatusvahenditele ja varale. Rahvusvahelised arengusuunad kinnitavad tungivat vajadust tõhustada kohanemismeetmeid, nagu on kajastatud Pariisi kokkuleppes, 2030. aasta kestliku arengu eesmärkides ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus.

Uue strateegia eesmärk on luua raamistik meetmete tõhustamiseks järgmise nelja kindlakstehtud põhiprobleemi käsitlemise kaudu:

- 1) otsuste tegemist toetavates andmetes ja meetodikas esineb lünki, kuna teadmised ja teadlikkus kliimamuutustega kohanemisest, riskidest, haavatavusest ja vastupanuvõimest ei ole piisavad;
- 2) puudused kliimamuutustega kohanemise kavandamises, seires, aruandluses ja hindamises, sealhulgas kliimamuutustega kohanemise vähene tähtsustamine või sellele vähene pühendumine, mistõttu on kohalike kohanemisstrateegiate vastuvõtmine ja rakendamine üldiselt aeglane;
- 3) meetmeid võetakse aeglaselt, kuna avaliku ja erasektori investeeringud ei ole piisavad, ning teadlikkus kulutõhusatest lahendustest või nende rakendamine on puudulik, mis takistab meetmete võtmist;
- 4) kliimamuutuste mõju, mis põhjustatakse väljaspool ELi ja mida 2013. aasta kohanemisstrateegias arvesse ei võetud ega käsitletud, koos rahvusvahelise poliitika arengusuundade ja suureneva ülekanduva mõjuga.

Selleks et tõhustada kliimamuutustele vastupanu võimet suurendavaid ja nende vältimatu mõjuga kohanemist toetavaid meetmeid, püütakse uue strateegiaga saavutada järgmisi eesmärgi: 1) parandada teadmisi kliimamõjust ja lahendustest; 2) hoogustada planeerimist ja kliimarisikide hindamist; 3) kiirendada kohanemismeetmete võtmist ja 4) suurendada kliimamuutustele vastupanu võimet kogu maailmas. Ainult siis, kui EL on edukas

kõigi nende nelja eesmärgi saavutamisel, saab ta liikuda lähemale oma üldisele eesmärgile, milleks on kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline ühiskond.

Hinnati kahte poliitikavarianti (mis koosnesid uue strateegia jaoks kavandatud kõige mõjukamate meetmete esinduslikust valimist) nende võimaliku mõju ja eespool nimetatud eesmärkide saavutamise seisukohast, **võrrelduna lähtestsenaariumiga, milleks oleks 2013. aasta strateegia kohase tegevuse jätkamine.**

- **Variant 1 (kõrgemad eesmärgid)** näeb ette ulatuslikke muudatusi 2013. aasta strateegia kaheksa tegevussuuna nii vormis kui ka laadis. Samuti pakutakse välja hulk uusi meetmeid, et suurendada nende mõju. See tähendab selget kõrgemate eesmärkide seadmist koos ELi tasandi meetmete nähtavuse ja tõhususe proportsionaalse suurendamisega, jäädes samal ajal 2013. aasta strateegia kohaldamisalasse.
- **Variant 2 (kõrgemad eesmärgid ja rohkem muudatusi)** sisaldab variandis 1 välja pakutud muudatusi ning näeb ette kuue uue tegevussuuna lisamise strateegiasse. Iga uus tegevussuund hõlmab mitut uut meedet. See tähendab kõrgemaid poliitilisi eesmärke ELi kohanemispoliitikas, sealhulgas rahvusvahelistes kohustustes. Selle variandiga laiendatakse strateegiat eriti olulistesse temavaldkondadesse (nt innovatsioon, ökosüsteemiteenused, kliimamuutuste mõju vastase kindlustuskaitse lõhe kaotamine) ning see kujutab endast selget edasiminekut võrreldes lähtestsenaariumiga, kuna püütakse suurendada poliitika sidusust ELi kohanemismeetmete, sealhulgas rahvusvaheliste meetmete võtmisel.

Variant 2 on tulemuslikum peaaegu kõigi meetmete puhul ja on seetõttu eelistatud variant. Variante hinnati erinevate kliima- (temperatuuri-) stsenaariumide kontekstis ja tundlikkuskontroll on usaldusväärne. Majandusliku modelleerimise ja kvalitatiivsete analüüside tulemuste kohaselt tooks see variant majanduslikule heaolule suurimat kasu, vähendades lähtestsenaariumiga võrreldes majandusliku heaolu ja tööhõive vähenemist. Samuti avaldaks see variandist 1 positiivsemat üldist mõju konkurentsivõimele, kaubandusele ja investeeringutele ning innovatsioonile ja teadusuuringutele. Variandil 2 on positiivne sotsiaalne mõju sissetulekute jaotuse, heaolu ja sotsiaalse kaasatuse seisukohast, samuti suur positiivne mõju rahvatervisele ja ohutusele. Variandi 2 hindamise tulemused olid positiivsed ka keskkonna osas, võttes arvesse selle mõju kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimele, loodusvarade kvaliteedile ja kättesaadavusele, saaste vähendamisele ning elurikkusele ja ökosüsteemiteenustele. Lõpuks leiti, et sellel on palju positiivsem mõju ELi mittekuuluvatele riikidele ja rahvusvahelistele suhetele kui variandil 1. Mõlemast variandist saadav kasu suureneb kõrgema temperatuuriga stsenaariumide puhul (kus kliimakahjustused on suuremad), kuid variant 2 on parim.

Strateegias pakutakse välja seire- ja hindamisnäitajad (strateegia jaoks ja kohanemiseks üldiselt), tunnistades kliimamuutustega kohanemise ja kliimamuutustele vastupanu võime jälgimise keerukust ja ebakindlust. Seiret ja hindamist käsitlevates soovitusetes tuuakse esile ka teatavad edasised sammud, mis on vajalikud kõnealuse lähenemisviisi edasiarendamiseks ja täpsustamiseks strateegia rakendamise osana.